ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі Універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 16 (576) | Субота, 12 мая 1984 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

ЦЁПЛА ВІТАЛІ ГАСЦЕЙ

Як самых дарагіх гасцей, з хлебам і соллю сустрэлі прадстаўнікі моладзі, камсамольскія актывісты ардэнаноснага Гомеля ўдзельнікаў спецыяльнага рэйсу агітпоезда ЦК ВЛКСМ «Ленінскі камсамол», які прыбыў у наш горад 4 мая.

Як вядома, агітпоезд адправіўся ў доўгі шлях 23 лютага — ў трэцюю гадавіну з дня адкрыцця XXVI з'езда КПСС. Яго маршрут пралёг праз усе саюзныя і аўтаномныя рэспублікі краіны. Дэвіз прапагандыцка-мастацкай групы агітпоезда — «Харчовая праграма СССР — ударная справа камсамола». У саставе групы — Герой Савецкага Саюза генерал-лейтэнант С. Е. Шолкавы, супрацоўнік Міністэрства замежных спраў СССР кандыдат эканамічных навук В. Д. Драч, рэдактар АДН Б. В. Лазараў, народная артыстка СССР В. В. Барадзіна, лектары, кампазітары, прафесіянальныя і самадзейныя артысты Нечарназёмнай зоны РСФСР.

Госці сустрэліся з многімі маладзёжнымі і працоўнымі калектывамі, пабывалі ў перадавых гаспадарках Гомельскага, Веткаўскага і Добрушскага раёнаў.

У мінулую суботу ўдзельнікі агітпоезда наведалі наш універсітэт. Спачатку яны былі цёпла прыняты ў рэктарацe. Рэктар акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць расказаў ім аб дасягненнях ГДУ за пятнаццаць гадоў яго існавання. Затым пасланцоў Ленінскага камсамола горача віталі ў актавай зале. Гасцей прадставіў прысутным другі сакратар Цэнтральнага РК ЛКСМБ Іван Бордак. З лекцыяй «Харчовая праграма СССР — ударная справа камсамола» перад студэнтамі, выкладчыкамі і супрацоўнікамі універсітэта выступіў старшы выкладчык ВКШ пры ЦК ВЛКСМ кандыдат эканамічных навук М. С. Сялянскі. Цікавым было выступленне маскоўскага акцёра М. М. Мярзлікіна. Ён расказаў аб сваёй рабоце ў тэатры і кінематографе, былі паказаны фрагменты з кінафільмаў, у якіх здымаўся акцёр.

Перад студэнтамі і выкладчыкамі гісторыка-філалагічнага факультэта выступіў лектар-міжнароднік, супрацоўнік Міністэрства замежных спраў СССР В. Д. Драч. Ён расказаў аб сучасным міжнародным становішчы, адказаў на зададзеныя пытанні.

У жыцці камсамольскай арганізацыі універсітэта сустрэча з удзельнікамі агітпоезда ЦК ВЛКСМ стала знамянальнай, памятнай падзеяй.

Б. ВАЛОДЗІН.

Калектыў універсітэта ўрачыста адзначыў 39-ю гадавіну Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне

ПЛАНЕЦЕ — МІРНАЕ НЕБА

«Когда мы едины, мы непобедимы!», — гэтыя словы з песні, выканай членамі клуба інтэрнацыянальнай дружбы «Саюз» на універсітэцкім мітынгу ў абарону міру, за бяспеку і раззбраенне, яскрава выказалі аднадушнае імкненне студэнтаў ГДУ, як і ўсяго савецкага народа, адстаяць мір на планеце, не дапусціць сусветнага ядзернага пажару. Студэнты ўсіх факультэтаў сабраліся ў мінулы панядзелак каля першага вучэбнага корпуса на мітынг, які праходзіў у рамках Тыдня барацьбы за мір і раззбраенне. У стройных калонах моладзі — шматлікія палітычныя плакаты з заклікамі змагацца за мір на планеце.

Уступным словам мітынг адкрыў сакратар камітэта камсамола універсітэта А. Кусянкоў. Ён сказаў аб тым вялікім укладзе, які ўносіць студэнцкая моладзь ГДУ ў справу абароны міру. Тысячы рублёў, якія зарабілі юнакі і дзяўчаты ў студэнцкіх будаўнічых атрадах, на камуністычных суботніках, пералічаны ў Фонд міру, сабрана вялікая колькасць подпісаў пад паштоўкамі пратэсту, якія адпраўлены ў штаб-кватэру НАТО ў Бруселі.

У гонар знамянальнай даты — 40-годдзя вызвалення нашай краіны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў праходзіць Вахта Памяці — агляд вернасці юнакоў і дзяўчат гераічным традыцыям старэйшых пакаленняў, гатоўнасці моладзі да самаадданай працы і абароны Радзімы. У сэрцах цяперашняга пакалення вечным маяком павінен гарэць агонь маладосці салдат, якія не шкадавалі свайго жыцця для вызвалення Радзімы ад нямецкай навалы. Таму з хваляваннем слухалі ўсе вершы В. Бяргольц, якія пранікнёна прачытала на мітынгу студэнтка гісторыка-філалагічнага факультэта Алена Борсук.

**Наша молодость неслась
тараном —
сокрушить фашистский
самолёт,
чтоб огонь ослабить
ураганный,
падала на вражий
пулемёт.**

— Маё пакаленне змагалася з нямецка-фашысцкімі захопнікамі, бачыла слёзы, гора і пакуты савецкіх людзей, губляла сваіх верных баявых сяброў. Каб не паўтарылася ўсё гэта зноў, мы павінны не дапусціць развязвання новай вайны. Наша барацьба за мір і шчасце на зямлі сёння, павінна стаць данінай светлай павагі загінуўшым за вызваленне Радзімы, — сказаў у сваім выступленні на мітынгу ветэран Вялікай Айчыннай вайны, удзельнік баёў за вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў дэкан эканамічнага факультэта прафесар У. Д. Арэшчанка.

Удзельнікі мітынгу аднадушна прынялі Зварот да генеральнага сакратара ААН Пэрэса дэ Куэльяра, у якім выказалі свой гнеў і абурэнне ў адрас вядомых вар'ятаў, якія размяшчэннем ракет сярэдняй дальнасці ў краінах Заходняй Еўропы робяць «злачынства не толькі перад чалавецтвам, але і перад самой прыродай». Зварот зачытала член універсітэцкага КІДа «Саюз», студэнтка гісторыка-філалагічнага факультэта Алена Кебец. Пад Зваротам паставілі свае подпісы ўсе ўдзельнікі мітынгу: студэнты, выкладчыкі, супрацоўнікі. Яны будуць адпраўлены ў Арганізацыю Аб'яднаных Нацый.

Велічна прагучаў у канцы мітынгу выкананы ўсімі яго ўдзельнікамі «Гімн дэмакратычнай моладзі свету». Затым ва універсітэцкім парку да магілы загінуўшых у гады Вялікай Айчыннай вайны воінаў былі ўскладзены вянкі.

* * *

Вечарам 7 мая ў актавай зале адбыўся ўрачысты сход калектыву універсітэта, прысвечаны Дню Перамогі. Уступным словам яго адкрыў сакратар парткома М. І. Старавойтаў.

З дакладам аб 39-гадавіне Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне выступіў супрацоўнік кафедры фізічнага выхавання маёр запасу А. І. Рыбін. Аляксандру Іванавічу было аб чым успомніць і са сваёй ваеннай біяграфіі. На фронт ён адпраўляўся 7 лістапада ў суровым 1941 годзе з ваеннага парада на Краснай плошчы, прысвечанага 24-й гадавіне Вялікага Кастрычніка. Вайну закончыў у Берліне, дзе пакінуў свой пераможны подпіс на сцяне рэйхстага.

* * *

На сходзе быў зачытаны загад па універсітэту, у якім рэктар акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць павіншаваў калектыў ГДУ з Днём Перамогі, а ветэранам Вялікай Айчыннай вайны, якія найбольш актыўна прымаюць удзел у ваенна-патрыятычным выхаванні моладзі, аб'явіў падзяку.

Ва ўрачыстай абстаноўцы ветэранам Вялікай Айчыннай вайны былі ўручаны нагрудныя значкі «40 гадоў вызвалення Беларусі», кнігі і кветкі.

У гонар Дня Перамогі пераможцы агляду-конкурсу мастацкай самадзейнасці універсітэта выступілі са святочным канцэртам.

Т. ДУБЯК.

НАСУСТРАЧ ПІЯНЕРСКАМУ ЛЕТУ

Піянерскае лета... Што можа быць больш цудоўным, чым гэта пара года? Асаблівае месца ў адпачынку дзяцей займаюць піянерскія лагеры.

Камуністычная партыя і Савецкі ўрад праяўляюць вялікія клопаты аб падрастаючым пакаленні, маральным і фізічным удасканальванні юных грамадзян. «Забяспечыць шчаслівае дзяцінства кожнаму дзіцяці, — гаворыцца ў Праграме КПСС, — адна з найбольш важных і высакародных задач будаўніцтва камуністычнага грамадства».

Асноўнай задачай піянерскіх лагераў з'яўляецца аздараўленне дзяцей з дапамогай комплексу мерапрыемстваў па загартоўцы, правядзенне спартыўна-масавай і аздараўленчай работы, падрыхтоўка да здачы нарматываў комплексу ГПА, масавае навучанне плаванню. Асаблівае значэнне набывае гэта работа ў плане выканання пастановы ЦК КПСС «Аб асноўных напрамках рэформы агульнаадукацыйнай і прафесійнай школы».

Вырашыць пастаўленыя задачы пад сілу добра падрыхтаванаму педагагічнаму калектыву. З 3 па 5 мая на базе аднаго з лепшых на Гомельшчыне піянерскіх лагераў «Усход» вытворчага аб'яднання «Гомсельмаш» кафедрай тэарэтычных асноў фізічнага выхавання універсітэта сумесна з аблсаўпрофам, абкомам камсамола, камітэтам фізкультуры і спорту пры Гомельскім аблвыканкоме і абласным саветам педагагічнага таварыства БССР была праведзена абласная навукова-практычная канферэнцыя «Арганізацыйна-метадычныя асновы фізічнага выхавання ў піянерскім лагеры». У ёй прынялі ўдзел начальнікі піянерскіх лагераў, старшыя піянерскія važатыя, выкладчыкі фізічнага выхавання і інструктары па плаванню, студэнты 3-га курса факультэта фізічнага выхавання ГДУ, якія летам будуць праходзіць практыку ў піянерскіх лагерах.

Былі падведзены вынікі мінулага летняга сезона, пастаўлены задачы на прадстаячы, разгледжаны асноўныя формы работы па фізічнаму выхаванню дзяцей у піянерскім лагеры, спланавана фізкультурна-аздараўленчая і спартыўная работа ў рэжыме дня лагера.

Актыўны ўдзел у рабоце канферэнцыі прынялі супрацоўнікі кафедры тэарэтычных асноў фізвыхавання дацэнты У. А. Баркоў, А. Ф. Семікоп, старшы выкладчык М. А. Кульбакоў і аўтар гэтых радкоў.

Абласны савет педагагічнага таварыства выпусціў да канферэнцыі тэзісы дакладаў.

В. СЕЛІВАНАЎ,
ст. выкладчык кафедры тэарэтычных асноў фізвыхавання.

Харчовая праграма — справа кожнага

ЗАДАЧЫ НОВЫЯ І ВАЖНЫЯ

У Акадэміі навук БССР нядаўна адбылося пленарнае пасяджэнне Навуковага Савета АН БССР па праблемах Палесся. Пасяджэнне было прысвечана вынікам работы Навуковага Савета па праблемах Палесся за 1983 г. і задачам, якія вынікаюць з выступлення першага сакратара ЦК КПБ М. М. Слюнькова на сесіі агульнага сходу АН БССР.

У справаздачным дакладзе старшыні Савета акадэміка АН БССР І. І. Лііштвана і ў паведамленнях выступаўшых у спрэчках адзначаны значныя вынікі, якія дасягнуты ў даследаваннях па праблемах Палесся. Закончана пяцігадовая тэма па аптымізацыі якасці глебы рэгіёна, кансервацыі арганічнага рэчыва маласільных тарфянікаў, распрацавана тэхналогія механізаванай апрацоўкі глебы, праведзены работы па вывучэнню якасці вод меліяраваных тэрыторый Палесся, у тым ліку польдэраў, падземных вод. За мінулы год апублікавана больш 120 навуковых работ, зроблена 180 лекцый і дакладаў, у тым ліку 12 — на міжнародных форумах.

На пасяджэнні Савета прынята рашэнне, якое змяшчае рад важных палажэнняў. Яны будуць вырашаны ў наступнай пяцігодцы. Гэта такія, як пашырэнне даследаванняў па распрацоўцы навукова абагульненых сістэм земляробства для гаспадарак розных тыпаў вытворчай спецыялізацыі, прагрэсіўных лугапашавых тэхналогій, шляхоў і метадаў павышэння ўрадлівасці меліяраваных зямель, узнаўленне біялагічных рэсурсаў ва ўмовах буйнамаштабнай меліярацыі і інш.

Кафедра заалогіі і аховы прыроды нашага універсітэта, якая праводзіць навуковыя даследаванні па тэме «Распрацоўка прынцыпаў і метадаў аховы, узбагачэння і рацыянальнага выкарыстання жывёльнага свету Палесся», а таксама выконвае гаспдагаворныя работы ў плане рашэння задач Харчовай праграмы, будзе працягваць сваю дзейнасць у святле патрабаванняў, якія прад'яўляюцца на сучасным этапе.

І. РАСОШКА,
дацэнт кафедры заалогіі і аховы прыроды.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, Савет кафедр грамадскіх навук горача віншуюць кандыдатаў філасофскіх навук ГАРАНІНУ Тамару Пятроўну і МІНЯНКОВА Рыгора Якаўлевіча з выпадку прысваення ім ВАКам вучонага звання дацэнта.

* * *

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат эканамічнага факультэта, кафедра ўліку і статыстыкі горача віншуюць малодшага навуковага супрацоўніка гэтай кафедры ВАЛАЧКО Ніну Кузьмінічну з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата эканамічных навук.

ПАЛЯПШАЦЬ НАСЦЕННЫ ДРУК

Штогод ва універсітэце да Дня друку праводзіцца агляд-конкурс насценных газет. Яго вынікі ўваходзяць у канчатковыя паказчыкі сацыялістычнага спаборніцтва факультэтаў. Гэта акалічнасць у пэўнай меры павінна спрыяць няўхільнаму паляпшэнню работы рэдакцыйных калегій. На жаль, прыкметных якасных зрухаў не назіраецца. Наадварот, асобныя насценгазеты, як кажуць, некалькі пабляклі і страчваюць свой ранейшы твар, знешнілі зарад баявітасці. Такое можна сказаць і аб насценгазеце «Эканаміст» эканамічнага факультэта. Аднак у цэлым яна яшчэ выгадна адрозніваецца ад іншых насценгазет універсітэта як разнастайнасцю матэрыялаў, так і сваім афармленнем. На эканомфаку прыцягваюць увагу выпускі «Камсамольскага пражэктара» і візавога калектыву фізічнай культуры. Гэта дало падставу агляднай камісіі, у састаў якой уваходзілі прадстаўнікі парткома, прафкома, камітэта ЛКСМБ і рэдакцыі шматтыражнай газеты «Гомельскі універсітэт», ацаніць насценны друк эканомфака 5 баламі.

Такой жа ацэнкі ўдастоена і насценгазета «Праметэй» гісторыка-філалагічнага факультэта. Ад партарганізацыі за яе выпуск адказвае В. Е. Громава. Яна па-сапраўднаму заклапочана аб тым, каб насценгазета адпавядала высокім патрабаванням часу. Аднак будучыя філалагі і гісторыкі яшчэ не поўнасцю выкарыстоўваюць свае магчымасці.

За апошні час некалькі палепшылася насценгазета «Геолаг». Гэта вынік таго, што больш увагі ёй удзяляецца з боку партбюро і, у прыватнасці, адказнага за яе выпуск дацэнта М. А. Жураўля. Ацэнка газеты «Геолаг» — 4 балы.

Значна лепшымі маглі б быць як па змесце, так і па афармленню насценгазеты «Знание — сила» матэматычнага і «Архімед» фізічнага факультэтаў. Да таго ж тут не прытрымліваюцца перыядычнасці іх выпуску. Гэта — істотнае ўпушчэнне партыйных бюро ў кіраўніцтве сваімі выданнямі. А тое, што яны могуць быць цікавымі і насычанымі разнастайным матэрыялам, сведчыць апошні нумар «Архімеда».

Насценгазетам матэматычнага і фізічнага факультэтаў прысуджана па 3 балы.

На працягу апошніх гадоў слаба прываблівае ўвагу чытачоў насценны друк біяфака. Адсюль і ацэнка —2 балы.

Не будзе перабольшваннем, калі скажам, што без належнай адказнасці адносяцца да выпуску насценнага друку на факультэце фізвыхавання. Адпаведная і ацэнка — 1 бал.

Калі гаварыць увогуле, дык насценны друк універсітэта павінен быць на значна вышэйшым узроўні. Гэта стане магчымым пры ўмове пільнай увагі да яго з боку партбюро, дэканатаў, усіх грамадскіх арганізацый факультэтаў.

НАВУКОВЫЯ КАНФЕРЭНЦЫІ

ДЛЯ ФАРМІРАВАННЯ СВЕТАПОГЛЯДУ

За гады вучобы ў вышэйшай навучальнай установе юнакі і дзяўчаты павінны не толькі атрымаць трывалыя веды па асноўных дысцыплінах і стаць высокакваліфікаванымі спецыялістамі. Малады спецыяліст з вышэйшай адукацыяй сёння — гэта асоба гарманічна развітая, з шырокім кругаглядам, з навуковым светапоглядам. Каб іменна ён быў такім, многае робіцца на біялагічным факультэце.

У рашэннях XXVI з'езда КПСС, пастанове ЦК КПСС «Аб далейшым развіцці вышэйшай школы і павышэнні якасці падрыхтоўкі спецыялістаў» асаблівая ўвага ўдзяляецца задачам камуністычнага выхавання студэнтаў, фарміраванню ў іх навуковага светапогляду.

Дыялектыка - матэрыялістычны светапогляд у студэнтаў фарміруецца як у час вывучэння грамадскіх навук, якія адыгрываюць у гэтых адносінах вядучую ролю, так і ў працэсе засваення студэнтамі прыродазнаўчых дысцыплін. Сярод іх асабліва важныя — біялагічныя і хімічныя навукі. У гэтым праяўляецца дваістая падыход да рашэння задач па фарміраванню камуністычнага светапогляду, у аснове якога ляжыць ленінская ідэя цеснага саюза філасофіі дыялектычнага матэрыялізму і прыродазнаўства.

На біялагічным факультэце адбылася чарговая V навукова-метадычная канферэнцыя «Фарміраванне дыялектыка - матэрыялістычнага светапогляду ў студэнтаў у працэсе выкладання дысцыплін біялагічнага і хімічнага цыкла». Яе адкрыў загадчык кафедры фізіялогіі чалавека і жывёлін дацэнт А. І. Кіеня. У сваім уступным слове ён зазначыў, што навукова-метадычная канферэнцыя супрацоўнікаў біялагічнага факультэта і кафедры філасофіі дазволіць абмяняцца думкамі па некаторых метадычных установах, прыёмах выкладання вызначаных біялагічных і хімічных дысцыплін з мэтай фарміравання дыялектыка-матэрыялістычнага светапогляду ў студэнтаў-біёлагаў.

Па пытаннях фарміравання дыялектыка - матэрыялістычнага светапогляду ў працэсе выкладання курса «Экалогія» і эканамічных патрэб выступілі дацэнт кафедры заалогіі і аховы прыроды Я. Я. Падутаў і асістэнт кафедры філасофіі В. І. Шыхуцін. Праблемы агульнаметадалагічнай падрыхтоўкі студэнтаў-біёлагаў пры вывучэнні грамадскіх і фундаментальных біялагічных дысцыплін закраналіся ў дакладах асістэнта кафедры філасофіі В. С. Наважылава, старшай выкладчыцы кафедры фізіялогіі чалавека і жывёлін В. С. Чарняўскай, дацэнта кафедры батанікі і фізіялогіі раслін Г. Л. Паламарчук, асістэнта кафедры заалогіі і аховы прыроды, кандыдата біялагічных навук В. І. Талкачова.

Па пытанню аб дыялектыка - матэрыялістычнай накіраванасці выкладання курсаў хімічнага цыкла выступілі загадчык кафедры хіміі Ю. А. Праляскоўскі і дацэнт А. Я. Малахава.

На канферэнцыі былі прыняты практычныя рэкамендацыі па паляпшэнню выкладання адпаведных дысцыплін.

В. АРУЦЮНАВА,
дацэнт кафедры фізіялогіі чалавека і жывёлін, адказны сакратар канферэнцыі.

ПА ПРАБЛЕМАХ РОБАТАТЭХНІКІ

Вельмі важнымі цяпер з'яўляюцца задачы павышэння аўтаматызацыі вытворчасці, усё больш шырокага ўкаранення ў вытворчыя працэсы робататэхнічных сістэм, стварэння больш гібкіх аўтаматызаваных вытворчасцей, якія дазваляюць хутка перабудоўвацца і адаптыравацца да рашэння новых праблем.

Гэтым пытанням была прысвечана навукова-практычная канферэнцыя «Тэорыя і практыка стварэння гібкіх аўтаматызаваных вытворчасцей», якая адбылася ў г. Гродна. У рабоце канферэнцыі прынялі ўдзел 6 дактароў навук, кіраўнікі НДІ, прадпрыемстваў, спецыялісты з ВНУ г. г. Масквы, Мінска, Віцебска, Вільнюса, Гродна і інш. З дакладамі на секцыі выступілі супрацоўнікі кафедры тэорыі імавернасцей і матэматычнай статыстыкі Гомельскага універсітэта С. М. Вінічэнка, І. І. Хамічкоў, аўтар гэтай карэспандэнцыі.

Пленарнае пасяджэнне адкрыў адзін з вядучых спецыялістаў у нашай краіне па гібкіх аўтаматызаваных вытворчасцях доктар тэхнічных навук, прафесар П. В. Чынаеў. Ён пазнаёміў удзельнікаў з узроўнем развіцця робататэхнікі за мяжой, спыніўся на задачах і перспектывах развіцця робататэхнікі ў нашай краіне ў святле нядаўна прынятых партыяй рашэнняў па далейшаму ўдасканальванню робататэхнічных сістэм, больш шырокаму ўкараненню навуковых распрацовак у практыку.

Кіраўнік аднаго з НДІ, доктар тэхнічных навук А. С. Грынберг расказаў аб узроўні развіцця ў краіне АСК і аўтаматызаванай сістэмы кіравання тэхналагічнымі працэсамі, аб стварэнні новых аўтаматызаваных сістэм, аб маштабах укаранення вылічальнай тэхнікі ў вытворчасць у XII пяцігодцы і аб задачах ВНУ па падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў для абслугоўвання гэтай тэхнікі.

Далейшая работа канферэнцыі праходзіла па секцыях. Пытанні, асветленыя ў дакладах, выклікалі ажыўленую дыскусію.

У час абмену думкамі паміж спецыялістамі, якія займаюцца тэорыяй і практыкай, былі выяўлены рад задач, якія ўяўляюць узаемную цікавасць.

У плане культурнай праграмы ўдзельнікаў канферэнцыі азнаёмілі з выдатнымі мясцінамі г. Гродна. Была арганізавана таксама экскурсія ў г. Друскінінкай, дзе ўдзельнікі пабывалі ў своеасаблівым музеі лесу, у доме-музеі выдатнага літоўскага мастака і кампазітара Л. К. Чурлёніса.

На заключным пасяджэнні канферэнцыі адзначаўся плённы характар яе работы, было выказана рэгулярна праводзіць такія канферэнцыі ў г. Гродна.

Я. КАВАЛЕЎ,
асістэнт кафедры тэорыі імавернасцей і матэматычнай статыстыкі.

Студэнтам — ідэйную загартоўку

Палітінфармацыя ў акадэмічнай

(Заканчэнне. Пачатак у №№ 13, 14)

Важнай крыніцай масавай інфармацыі з'яўляецца радыё і тэлебачанне. Па праву гэтую крыніцу можна назваць найбольш даступнай. Тэлевізійныя і радыёперадачы, прысвечаныя пытанням унутранага і міжнароднага жыцця, добра вядомы. Гэта і выпускі навін, і найбольш папулярная грамадска-палітычная праграма ТВ «Час», і штотыднёвая «Міжнародная панарама», штодзённыя выпускі «Сёння ў свеце» і інш. Асобна трэба сказаць пра перадачу «9 студыя». Менавіта тут, на наш погляд, даецца самыя кваліфікаваныя адказы на пытанні тэлеглядачоў. Нездарма ж вядзе яе прафесар В. Зорын, у ёй прымаюць удзел загадчык аддзела міжнароднай інфармацыі ЦК КПСС Л. М. Замяцін, акадэмік Г. Арбатаў і іншыя вядомыя спецыялісты ў галіне міжнародных адносін.

Сярод маладзёжных перадач асобнай увагі заслугоўвае штотыднёвая праграма «Мір і моладзь», якая параўнальна нядаўна з'явілася на экранах тэлевізараў.

Цяпер некалькі слоў аб сродках нагляднай агітацыі, якія можна з поспехам выкарыстоўваць пры падрыхтоўцы і правядзенні палітінфармацый. Аднак іх выкарыстанне яшчэ практычна не атрымала шырокага развіцця. Нават палітычная карта свету, якая ў абавязковым парадку павінна быць на палітінфармацыі (асабліва аглядная), рэдка на ёй з'яўляецца. А ведаць добра палітычную карту свету абавязаны кожны адукаваны чалавек, ці то матэматык, гісторык, эканаміст, біёлаг. Веданне карты дае найбольш поўнае ўяўленне аб тым, што адбываецца ў пэўным кутку зямнога шара. Параўнаць, напрыклад, тэрыторыю ЗША і «пагражаўшай» ім Грэнады, да чаго ж абсурднымі пакажуцца апраўданні амерыканскай адміністрацыі перад сусветнай грамадскай думкай, якая асуджае варварскую агрэсію супраць гэтай міралюбівай маленькай краіны. А расказваючы аб размяшчэнні амерыканскіх ракет сярэдняга радыуса дзеяння, проста немагчыма абысціся без карты. Шырока можна выкарыстоўваць розныя дыяграмы, напрыклад, росту беспрацоўя ў краінах капіталу, узмацнення гонкі ўзбраенняў і г. д. Дыяграмы можна скласці на аснове вядомых даных, іх можна таксама знайсці ў розных даведніковых выданнях, напрыклад, «Мілітарызм — лічбы і факты», М., 1983, «Адкуль зыходзіць пагроза міру», М., 1981, і інш.

Добрым сродкам для пацвярджэння слоў палітінфарматара, поўнага ўяўлення аб расказаным будуць фотаілюстрацыі. Асабліва трэба выкарыстоўваць фотаздымкі палітычных і грамадскіх дзеячаў, каб мы ведалі не толькі барацьбітоў за мір і дэмакратыю, але і ворагаў прагрэсу, свабоды і незалежнасці народаў. Хіба не характарызуе заўзятага антыкамуніста, ваяўнічага мілітарыста генеральнага сакратара НАТО Лунса вядомы ўсім фотаздымак з дакладным подпісам: «Разрадка? Што? Не чую». І такіх яркіх фотахарактарыстык на буржуазных палітыкаў набралася б дастаткова. Добрым памочнікам у гэтай справе будуць альбомы фотаілюстрацый, напрыклад, апошнія з іх, «Імперыялізм — гэта тэрор, грабёж, генацыд, бяспраўе», Мн., 1981; «Грамадства без будучыні», М. 1981; «НАТО — зброя агрэсіі, вораг разрадкі і міру», Мн., 1983; «Юнацтва планеты», М., 1983.

Такім чынам, мы разглядзелі прынцыпы пошуку і крыніцы палітычнай інфармацыі. Спынімся на прынцыпах яе адбору і ўзнаўлення. У першую чаргу, на палітінфармацыях асаблівая ўвага павінна быць удзелена знаёмству з новымі дакументамі партыі, урада, прысвечанымі найбольш важным пытанням унутранай і знешняй палітыкі нашай дзяржавы. Неабходна пастаянна звяртаць увагу на асноўныя падзеі, што адбываюцца ў краінах сацыялістычнай садружнасці, братніх камуністычных партыях. Гэты аспект звычайна застаецца па-за ўвагай нашых інфарматараў і студэнты, як правіла, не ведаюць, чым жывуць нашы сябры, якія задачы сацыялістычнага будаўніцтва вырашаюць.

З пытанняў унутранага і міжнароднага жыцця трэба спыніцца на найбольш істотных падзеях, неардынарных з'явах, не распыляцца на дробныя тэмы. У слухачоў трэба стварыць дакладнае ўяўленне аб навінах, для гэтага менш трэба выкарыстоўваць штампаваных выразаў, а гаварыць даступнай, захапляючай і жывой мовай.

У выступленнях палітінфарматараў павінна гучаць класавая, непрымірымая ацэнка тых ці іншых падзей, фактаў, з'яў. Намнога выйграе выступленне палітінфарматара, калі ў ім будзе ўтрымлівацца характарыстыка класікаў марксізму-ленінізму тых ці іншых асаблівасцей капіталізму, палітыкі

Размова на актуальную тэму

ВЫНАХОДНІЦТВУ — АКТЫЎНАСЦЬ І ВЫСОКУЮ РЭЗУЛЬТАТЫЎНАСЦЬ

Прафбюро фізічнага факультэта сумесна з рэдакцыяй шматтыражнай газеты вырашыла перыядычна адлюстроўваць на яе старонках ход правядзення сацыялістычнага спаборніцтва сярод факультэтаў і кафедр па вынаходніцкай дзейнасці, даваць неабходныя растлумачэнні па нарматыўна-тэхнічнай дакументацыі, паведамляць аб вынаходніцтвах, якія зроблены ва універсітэце, аб новай патэнтнай літаратуры. На нашу думку, гэта павінна садзейнічаць не толькі актывізацыі вынаходніцкай дзейнасці, але і павышэнню ўзроўню ўсіх навукова-даследчых работ ва універсітэце.

ПАСВЯХОВАЕ правядзенне навукова-даследчых работ па дзяржбюджэтнай і гаспдагаворнай тэматыцы патрабуе выканання комплексу мерапрыемстваў, састаўной часткай якіх з'яўляецца вынаходніцкая дзейнасць. Выдзеліць яе як самастойны напрамак работы немагчыма, паколькі яна арганічна звязана з усім ходам навуковых даследаванняў. Менавіта таму паказчыкі вынаходніцкай дзейнасці факультэтаў, кафедр і лабараторый адлюстроўваюць не асобныя бакі іх дзейнасці, а агульны ўзровень выконваемых работ, іх якасць і эфектыўнасць.

Аднак, як паказвае практыка, часта вынаходніцтва на кафедры і ў лабараторыях разумеецца ў вузкім сэнсе, зводзіцца толькі да афармлення і падачы заявак на магчымыя вынаходніцтвы. Пры гэтым сама дзейнасць разглядаецца як неабавязковая работа, «захапленне», якое толькі дае кафедрам і лабараторыям «патрэбныя» паказчыкі, а самім вынаходнікам нейкія асабістыя даброты. Іншы раз на сходах даводзіцца чуць крытычныя заўвагі аб нізкім узроўні вынаходніцкай дзейнасці ў асобных падраздзяленнях, як быццам размова ідзе аб якой-небудзь гаспдагаворнай тэме, а не аб аб'ектыўнай характарыстыцы ўсяго навуковага патэнцыялу падраздзялення. Разглядаць вынаходніцтва ў адрыве ад астатніх работ, крытыкаваць толькі яе нізкі ўзровень — гэта значыць гаварыць аб выніку, забываючы прычыну. Знаходзячыся ў дыялектычным адзінстве з усёй працоўнай дзейнасцю, вынаходніцтва характарызуе пастаноўку навукова-даследчых работ у падраздзяленнях. Прычым яе паказчыкі заснаваны на цэлай сітэме дзяржаўных стандартаў, нарматыўна-тэхнічнай дакументацыі, яны абгрунтоўваюцца і пацвярджаюцца дзяржаўнымі ўстановамі і рознымі службамі. Бадай, ні адна галіна навукова-тэхнічнай дзейнасці не мае настолькі развітой сістэмы аб'ектыўных ацэнак, як вынаходніцтва. Да іх ліку трэба аднесці паказчыкі патэнта-ліцэнзійнай работы: тэхнічны ўзровень аб'ектаў тэхнікі; колькасць аб'ектаў, па якіх праведзена праверка патэнтнай чысціні; колькасць распрацовак або аб'ектаў тэхнікі, у якіх выкарыстаны вынаходніцтвы і г. д., а таксама паказчыкі, якія характарызуюць эфектыўнасць вынаходніцтва: паказчык абгрунтаванасці падачы заявак, колькасць пададзеных заявак на магчымыя вынаходніцтвы і прамысловыя ўзоры, эканамічны эфект, атрыманы ад укаранення вынаходніцтваў і тэм, выкананых на ўзроўні вынаходніцтваў і г. д.

Менавіта ў сілу сваёй аб'ектыўнасці гэтыя паказчыкі дазваляюць ускрываць моцныя і слабыя бакі ўсёй навуковай дзейнасці кафедр, лабараторый і асобных навуковых і інжынерных работнікаў.

Вось чаму, змагаючыся за паляпшэнне паказчыкаў па вынаходніцкай і патэнтна-ліцэнзійнай рабоце, неабходна перш за ўсё павышаць якасць і эфектыўнасць навукова-даследчых работ у цэлым. Стварэнне высокаэфектыўнай тэхнікі, новых метадаў і прагрэсіўнай тэхналогіі на ўзроўні вынаходніцтваў павінна быць лагічным вынікам усяго хода работ, абумоўлівацца тэхнічным заданнем. Выкананне мерапрыемстваў па вынаходніцкай дзейнасці патрэбна разглядаць не як дадатковую «нагрузку», нейкую самамэту, а як эфектыўныя сродкі для паспяховага правядзення работ. Усё гэта ў поўнай меры адносіцца і да асобных навуковых і інжынерных работнікаў. Іх долевы ўдзел у вынаходніцкай дзейнасці падраздзялення, асабістыя паказчыкі характарызуюць іх як тэхнічных спецыялістаў у цэлым, адлюстроўваюць рэальны ўдзел у навукова-даследчай рабоце.

Увядзенне новага дзяржстандарта з 1 студзеня 1984 г. аб парадку правядзення патэнтных даследаванняў павінна павысіць адказнасць кафедр і лабараторый за ўзровень выконваемых работ і якасць патэнтных даследаванняў. Разам з тым, увядзенне гэтага стандарта, а таксама правядзенне патэнтных даследаванняў і зацвярджэнне плана мерапрыемстваў само па сабе не садзейнічае павышэнню якасці навуковых даследаванняў. Паспяховае выкананне задачы магчыма толькі пры выкарыстанні вынікаў гэтых даследаванняў і правільнай арганізацыі ўсяго комплексу работ, ініцыятыўных і творчых адносінах усіх работнікаў.

В. ЯЦКЕВІЧ,
старшы навуковы супрацоўнік ГНДЛ.

Многія дыпломныя работы студэнты выконваюць з дапамогай вылічальнай тэхнікі універсітэцкага ІВЦ.

НА ЗДЫМКУ: дацэнт кафедры фізічнай метралогіі Р. К. Школдзіна і старшы інжынер інфармацыйна-вылічальнага цэнтра М. А. Цурганаў абмяркоўваюць вынікі ліку на ЭВМ СМ-4 і карэктыруюць праграмы для дыпломніка фізічнага факультэта Сяргея Гурскага.

Конкурсы

ПОСПЕХ СПАДАРОЖНІЧАЎ ДАПЫТЛІВЫМ

У гэтым годзе традыцыйны конкурс перакладчыкаў, арганізаваны кафедрай англійскай мовы, прысвячаўся барацьбе працоўных Велікабрытаніі супраць антынароднай палітыкі торы. У конкурсе прынялі ўдзел студэнты ўсіх факультэтаў.

Большасць удзельнікаў, а іх было 23, прадэманстравалі глыбокія веды англійскай граматыкі, паказалі сваё майстэрства ў пісьмовым перакладзе і вуснай размове.

Конкурс праводзіўся ў два туры. Спачатку студэнтам быў прапанаваны для пісьмовага перакладу арыгінальны тэкст па краіназнаўчай тэматыцы. Пераможцамі першага тура конкурсу перакладчыкаў прызнаны Юрый Аляксейчанка, студэнт гісторыка-філалагічнага факультэта, Ларыса Каранькова, чацвёртакурсніца эканомфака і Наталля Ясюкевіч, студэнтка трэцяга курса матфака.

Другі тур уключаў субяседаванне па вусных тэмах «Барацьба за мір», «Жыццё студэнта». Журы конкурсу з задавальненнем адзначыла ў студэнтаў-удзельнікаў добрыя веды палітычнай і бытавой лексікі, хуткую англійскую размову, знаходлівасць і кемлівасць у цяжкія моманты субяседавання. Пераможцамі другога тура зноў сталі Ю. Аляксейчанка і Л. Каранькова. Ім было даверана адстойваць гонар нашага універсітэта на міжвузаўскай алімпіядзе па замежных мовах, якая праходзіла ў Гомельскім кааператыўным інстытуце. На ёй Ю. Аляксейчанка і Л. Каранькова занялі адпаведна другое і трэцяе месцы.

Мы віншуем пераможцаў і ўдзельнікаў алімпіяды і жадаем, каб у далейшым у нашых студэнтаў не зніжалася цікавасць да вывучэння замежных моў, а таксама традыцый культуры, палітычнага ладу іншых краін, каб не згасала іх дапытлівасць, працалюбства, імкненне перамагаць.

У будучым годзе запрашаем усіх жадаючых прыняць удзел у традыцыйным конкурсе.

І. МІКУЛІЧ,
выкладчыца кафедры англійскай мовы.

групе

міжнароднай буржуазіі, мілітарызму і г. д.

Палітінфармацыя павінна стаць адным з галоўных мерапрыемстваў па контрпрапагандзе. Менавіта тут мы развенчваем выдумкі буржуазнай прапаганды, паказваем сапраўдную сутнасць буржуазнай маралі і дэмакратыі, заходняй масавай культуры, прапагандуем наш, сацыялістычны лад жыцця. Палітінфарматары павінны шырока прытрымлівацца прынцыпаў аб'ектыўнасці ў выкладанні матэрыялу, яго трактоўцы, гэта значыць, разглядаць падзею і з'яву ў развіцці, усвядомліваць іх прычыны і вытокі ва ўзаемасувязі з іншымі падзеямі і з'явамі.

Уважліва будуць слухаць таго палітінфарматара, які выказвае сваю асабістую думку, дае ацэнку, робіць прагнозы. Аднак усё гэта трэба засноўваць на дакладных фактах. Тут паўстае яшчэ адно важнае пытанне: як выступаць палітінфарматару — чытаць паведамленне з газет і каменціраваць іх або пісаць сваё выступленне загадзя і затым яго чытаць. Безумоўна, лічбы і іншы матэрыял, які цяжка запомніць, трэба запісаць. Усё ж астатняе трэба выкладаць па памяці. Палітінфарматар павінен глядзець у аўдыторыю, адчуваць яе пульс. Гэта будзе добрай школай аратарскага майстэрства выступаючага, і студэнты будуць больш уважліва і зацікаўлена слухаць свайго таварыша.

Пажадана ўказваць крыніцы, адкуль палітінфарматар чэрпаў матэрыял. Гэта пакажа таксама і ступень падрыхтоўкі выступаючага, адносіны да справы.

Для падрыхтоўкі тэматычнай палітінфармацыі можна звярнуцца да газет (у прыватнасці, «Знамя юности», «Чырвоная змена», «Гомельскі універсітэт»), дзе рэгулярна публікуюцца тэмы палітычных гутарак і палітінфармацый, указваюцца крыніцы матэрыялу для падрыхтоўкі да іх. Можна таксама і самастойна выбраць тэму палітінфармацыі.

Тэмы павінны прапаноўвацца палітінфарматарамі, іншымі студэнтамі, абмяркоўвацца на пасяджэнні камсамольскага бюро групы і зацвярджацца на групавым камсамольскім сходзе. Гэта робіцца з той мэтай, каб на палітінфармацыях абмяркоўваліся найбольш хвалюючыя пытанні міжнароднага і ўнутранага жыцця, каб падрыхтоўка да іх вялася пастаянна, а не за некалькі дзён. Палітінфарматары павінны загадзя азнаёміць студэнтаў групы з асноўнай праблематыкай палітзаняткаў, указаць крыніцы неабходнай інфармацыі. Гэта трэба рабіць для таго, каб кожны мог выказаць сваю думку, прымаў удзел у ажыўленай дыскусіі.

Цяпер хацелася б прапанаваць, на наш погляд, актуальную і цікавую тэматыку палітінфармацый. Бліжэйшыя палітінфармацыі могуць быць на наступныя тэмы: «Зямлю ад пажару зберагчы» (аб сусветным руху за мір), «Нікарагуанская рэвалюцыя: праблемы і перспектывы», «Лос-Анжэлес: спорт ці бізнес?» Прадметам абмеркавання на тэматычнай палітінфармацыі маглі б стаць нядаўна выдадзеныя цікавыя кнігі. Напрыклад, кніга-інтэрв'ю на міжнародныя тэмы Г. Арбатава і В. Олтманса «Вступая в 80-е...» і В. Трубнікава «Крах «Операции Полония», 1980—1981 гг.

У апублікаваным артыкуле не ўсе пытанні ўдалося асвятліць дастаткова поўна. Асноўная ўвага ўдзелена міжнароднай праблематыцы палітінфармацый. Прадбачу пытанне чытачоў: «Навошта так многа сказана аб правядзенні такой на першы погляд простай справы як палітінфармацыя?» Аднак, гэта толькі здаецца, што яна простая. На самой справе ўсё інакш. Палітінфармацыя з'яўляецца менавіта такой справай, да якой трэба падыходзіць з усёй сур'ёзнасцю і адказнасцю. Яна патрабуе пэўных ведаў, уменняў і навыкаў, нават майстэрства, якія неабходна пастаянна ўдасканальваць.

Віктар ЛЮТЫНСКІ,
студэнт 4-га курса гісторыка-філалагічнага факультэта, намеснік сакратара камсамольскага бюро па ідэалагічнай рабоце.

ТЫДЗЕНЬ СТУДЭНЦКІХ АТРАДАЎ

Учора пачаўся абласны тыдзень студэнцкіх будаўнічых атрадаў. Яго праграмай прадугледжаны шматлікія конкурсы. У іх прымуць удзел і пераможцы універсітэцкіх аглядаў. Так, студэнты матэматычнага факультэта В. Некрашэвіч і В. Шведаў будуць аспрэчваць права называцца лепшым лектарам летніх атрадаў, а М. Кечанкоў з біяфака — асенніх. Студэнты гістфіла Т. Маслюкоў і І. Эсмантовіч выступяць у конкурсе знаўцаў гісторыі і традыцый СБА. Атраду імя М. Мароза з біяфака даверана абараняць гонар універсітэта ў аглядзе нагляднай агітацыі па палітычнаму афармленню лагера будатрада. СБА «Волаты» з фізічнага і «Алеся» з эканамічнага факультэтаў, механізаваны атрад «Колас», СБА «Дружба-84» з фізічнага і гісторыка-філалагічнага факультэтаў выставяць для ўдзелу ў конкурсе свае агітбрыгады.

В. ШЭВЕЛЕВА,
намеснік сакратара камітэта камсамола ГДУ па ідэалагічнай рабоце.

ВА ЎЗАЕМНЫХ ІНТАРЭСАХ

У кнігарні № 19 адбылася сустрэча выкладчыкаў універсітэта, пакупнікоў з прадстаўнікамі кнігагандлю і выдавецтваў рэспублікі. На сустрэчу да гамяльчан прыехалі Я. В. Баравы, загадчык рэдакцыі грамадска-палітычнай літаратуры выдавецтва «Вышэйшая школа», Л. М. Цяцерына, галоўны рэдактар выдавецтва «Беларусь», старшы рэдактар выдавецтва «Мастацкая літаратура» А. Д. Куліш, заг. рэдакцыяй літаратуры па грамадскіх навуках выдавецтва «Университетское» Л. Г. Ляпіла.

У час гутаркі ўзнімаліся пытанні, якія хвалююць і тых, хто рыхтуе кнігі, і тых, хто іх выдае, і хто прапануе чытачам. Ішла размова аб перспектыўных планах выдавецтваў, пра якасць падрыхтоўкі падручнікаў і дапаможнікаў для вышэйшай школы, выданне класічнай і сучаснай мастацкай літаратуры. Асабліва гарачыя спрэчкі ўзніклі на сустрэчы аб сумеснай рабоце аўтараў, выдавецтваў і кнігагандлю. Усіх зацікавіла новая форма распаўсюджвання спецыяльнай літаратуры праз аддзелы падпіскі: на ўсе манаграфічныя работы і ведамасныя зборнікі адкрываецца папярэдняя падпіска. У час абмену думкамі было выказана шмат цікавых прапаноў, і таму такія сустрэчы стануць у нас традыцыйнымі.

З. РУДАКОЎСКАЯ,
дацэнт кафедры беларускай мовы.

НА ЗДЫМКУ: у час сустрэчы. Фота **С. Коваля.**

Мастацкая самадзейнасць

НЕ ЗАСТАВАЦЦА Ў БАКУ...

На ўрачыстым вечары, прысвечаным святу 1 Мая, са справаздачным канцэртам выступілі самадзейныя артысты эканамічнага факультэта. Шмат сіл і старання прыклала адказная за культурна-масавую работу К. Барадзіна, каб падрыхтаваць канцэрт на высокім узроўні. Але бяда ў тым, што з кожным годам усё менш становіцца на эканомфаку энтузіястаў, гатовых узяцца за любую справу. Асноўная частка студэнтаў з'яўляецца пасіўным сузіральнікам, жыве па прынцыпу «мая хата з краю». І ўсё ж, дзякуючы нямногім патрыётам свайго факультэта, канцэрт атрымаўся!

Асабліва спадабаліся гледачам музычныя карцінкі «Танцавальны вечар у парку» ў пастаноўцы Ірыны Пасечнік. Многія студэнты і выкладчыкі глядзелі гэты нумар ужо не ў першы раз, але ўсё роўна былі падкуплены яго жывым гумарам і вяселлем.

Выдатна выканала верш Я. Еўтушэнкі «Казнь Степана Разина» Н. Тырына. А. Гелясаў і В. Любіч выканалі дзве песні: беларускую народную і «Маленькі караблік». Група студэнтаў паказала ўрывак «Будаўніцтва вузкакалейкі» па раману М. Астроўскага «Як гартавалася сталь». Новую песню «Поні» С. Нікіціна падрыхтавалі І. Ерафеева і А. Санкоўскі. Першакурсніца А. Чарняўская працягвае справу І. Пасечнік. Да справаздачнага канцэрта яна падрыхтавала са студэнткамі танец «Карагод».

Канцэрт усім спадабаўся. Па святочнаму была аформлена і актавая зала універсітэта. Хочацца толькі пажадаць, каб кожны студэнт «хварэў» душой за свой факультэт, прымаў у яго жыцці самы актыўны ўдзел, а не заставаўся простым сузіральнікам.

І. НЕШЫК,
адказная за прэсцэнтр эканамічнага факультэта, слухачка аддзялення журналістыкі ФГП.

Спорт

СВЯТОЧНАЯ ЭСТАФЕТА

Вялікую цікавасць у гамяльчан выклікала лёгкаатлетычная эстафета, прысвечаная Дню Перамогі. Старт ёй быў дадзены на цэнтральнай плошчы горада, дзе спартсмены ўсклалі вянкі і кветкі да помніка У. І. Леніну. У парадзе адкрыцця спаборніцтваў прынялі ўдзел ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, сярод якіх былі супрацоўнікі кафедры фізвыхавання ГДУ палкоўнік запасу А. А. Косцікаў і маёр запасу А. І. Рыбін.

Эстафета складалася з 11 этапаў. Ад плошчы імя У. І. Леніна яе маршрут пралёг па вуліцах Савецкая — Перамога — праспект імя Леніна — Інтэрнацыянальная — імя Гагарына — Пралетарская. За кожную каманду выступала 6 мужчын і 5 жанчын. Па групе спортклубаў ВНУ перамаглі лёгкаатлеты нашага універсітэта: М. Пінчук, Н. Ранева, А. Гарбуноў, У. Пушко, А. Залескі, Е. Іваненка, С. Азарэвіч, Л. Бадкова, Н. Новікава, М. Цярэшчанка, А. Пташац.

І. ТРАФІМОВІЧ,
суддзя спаборніцтваў.

З ЯЎНАЙ ПЕРАВАГАЙ

У Рагачове праведзены розыгрыш першынства вобласці па ручному мячу. У жаночым турніры за чэмпіёнскае званне змагаліся каманды Гомеля, Калінкавіч, Чачэрска і гаспадыні пляцоўкі. Гонар абласнога цэнтра абаранялі студэнткі нашага універсітэта (трэнер — В. Крукоўскі). З вялікай перавагай яны выйгралі сустрэчы ва ўсіх саперніц і заваявалі жэтоны чэмпіёнак.

Зборная Гомеля стала чэмпіёнам і ў спаборніцтвах мужчынскіх каманд. У яе састаў уваходзіла два гандбалісты нашага універсітэта.

Жаночая каманда ГДУ па гандболу прыняла ўдзел у міжнародным турніры, які праводзіўся ў спартыўным комплексе Беларускага політэхнічнага інстытута. Тут памераліся сіламі каманды БПІ, ГДУ, зборная школьнікаў рэспублікі і госці — спартсменкі з ГДР. Пераможцамі выйшлі мінчанкі, якім прадстаяць неўзабаве пераходныя гульні за права выступаць у вышэйшай лізе чэмпіянату СССР.

Менш удала на гэты раз гулялі нашы дзяўчаты. У напружанай барацьбе яны прайгралі ўсе сустрэчы, якія разлічвалі як трэніровачныя перад чэмпіянатам ВНУ рэспублікі. Дарэчы, ён будзе праходзіць у Гомелі з 24 па 30 мая. Гандбалісткі ГДУ поўныя рашучасці памагацца за ўзнагароды самай высокай пробы.

ФАКУЛЬТЭТ ФІЗВЫХАВАННЯ НЕ Ў ПРЫЗЁРАХ

У напружанай барацьбе за перамогу прайшло першынство універсітэта па кросу. Яно прысвячалася 114-ай гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна і 40-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. На старт выйшла звыш 300 лепшых спартсменаў усіх факультэтаў. Нават дождж не перашкодзіў удзельнікам паказаць высокія вынікі. Сярод дзяўчат у бегу на 500 метраў пераможцай аказалася студэнтка матфака Святлана Кутасава. Яе сяброўка па камандзе Антаніна Дудзянкова стала трэцім прызёрам, а другое месца дасталося Наталлі Пяткун з гістфіла.

Мужчыны спаборнічалі на дыстанцыі ўдвая даўжэйшай. Хутчэй за ўсіх яе пераадолеў Аляксандр Пташац з гістфіла. Студэнт фізічнага факультэта Яўген Запольскі быў другім. Трэці вынік паказаў будучы геолаг Сяргей Коваль.

Мужчыны спаборнічалі таксама на трохкіламетровай дыстанцыі. На ёй лепшы вынік паказаў студэнт факультэта фізвыхавання Аляксандр Гарбуноў.

У камандным заліку найбольшую колькасць ачкоў набралі студэнты фізічнага факультэта. На наступных месцах адпаведна спартсмены матфака і гістфіла. А вось студэнты факультэта фізвыхавання выступілі ніжэй сваіх магчымасцей.

В. КАЛАЧОЎ,
галоўны суддзя спаборніцтваў.

З вамі гутарыць урач

АЛЕРГІЧНЫЯ ЗАХВОРВАННІ

За апошнія дзесяцігоддзі слова «алергія» становіцца ўсё больш вядомым шырокім масам людзей, а алергічныя захворванні пачынаюць уваходзіць у лік адных з самых частых хвароб чалавека.

Што ж такое алергія? Пад гэтым словам разумеецца незвычайная, павышаная хваравітая адчувальнасць чалавека да звычайных рэчываў, якія для большай колькасці людзей бываюць зусім няшкоднымі або нават карыснымі і прыемнымі. Да гэтых рэчываў, называемых у даным выпадку алергенамі, могуць адносіцца прадукты харчовага паходжання (ракі, крабы, суніцы, мёд, какава, шакалад), расліннага паходжання (пылок дрэваў — вольхі, таполі, бярозы, лугавых траў — цімафееўкі, амброзіі, пакаёвых і садовых раслін — руж, вяргінь, цюльпанаў), жывёліннага паходжання (шэрсць, валасы, пух, пер'е птушак), хімічныя алергены (фарбы, капрон, нейлон, гума), бактэрыяльныя алергены (патагенныя і непатагонныя мікробы, плесневыя грыбкі і г. д.), бытавыя і прамысловыя алергены (пакаёвы, вытворчы, бібліятэчны пыл), лекавыя прэпараты (ёд, бром, і інш.).

Усе пералічаныя алергены (антыгены) з'яўляюцца так званымі экзаантыгенамі, якія паступаюць у арганізм са знешняга асяроддзя. Але ёсць вялікая група эндa — або аўтаантыгенаў, якія ўзнікаюць пры некаторых захворваннях. Пры невыкананні рэжыму лячэння такія вострыя захворванні пераходзяць у хранічныя. Так узнікае запаленне нырак, лёгкіх, рэўматызм, астэаміэліт і інш. Пры апёках, адмаражэннях, траўмах у арганізме таксама ўзнікаюць аўтаантыгены, якія садзейнічаюць больш цяжкаму цячэнню хваробы.

Экзаантыгены трапляюць у арганізм праз дыхальныя шляхі, скуру або пры ін'екцыях. У адказ на гэта ў арганізме пачынаюць выпрацоўвацца рэчывы, якія называюцца антыцеламі. Пры паўторным пападанні ў арганізм антыгены сустракаюцца з антыцеламі, злучаюцца з імі і адбываецца рэакцыя з вылучэннем вялікай колькасці біялагічна актыўных рэчываў, з якіх самым актыўным з'яўляецца гістамін. Ён выклікае змяненне дзейнасці гладкіх мышц (бранхіяльная астма), злучальнай тканкі, сасудаў (ацёк), крыві (сываратачная хвароба) і г. д. Так узнікае крапіўніца, элергічная экзема, анафілаксія, анафілактычны шок. Часцей такія захворванні заканчваюцца добра, але часам гэтыя рэакцыі на працягу некалькіх мінут або дзесяткаў мінут могуць прывесці хворага да смерці.

Цікава, што той жа механізм пападання ў арганізм антыгенаў і выпрацоўка ў адказ спецыфічных антыцел ляжыць у аснове зусім супрацьлеглай рэакцыі, якая служыць для абароны чалавека ад інфекцый, гэта значыць імунітэта. Пры гэтым у адказ на пранікненне антыгенаў (часцей мікробаў) у арганізме выпрацоўваюцца антыцелы, якія выконваюць розныя функцыі: склейваюць антыцелы, асаджваюць іх, растварающь або змагаюцца з прадуктамі жыццядзейнасці гэтых мікробаў — таксінамі.

Так як механізмы алергіі застаюцца да канца незразумелымі, то лепшым лячэннем алергіі з'яўляецца ўстараненне алергена да сустрэчы з хворым. Калі алерген вядомы, а ім часцей з'яўляецца пылок раслін, шэрсць жывёлін, прадукты харчавання і інш., то лячэнне дасягаецца выездам з данай мясцовасці ў перыяд цвіцення траў, дрэў, адказ ад пэўных відаў ежы і г. д. Калі ж алерген не вызначаны, або алергія ў данага хворага выклікаецца некалькімі алергенамі, то дыягностыка такога захворвання і лячэнне хворага становяцца складанай задачай. Для гэтай мэты прымяняюць наборы розных антыгенаў для дыягностыкі захворвання і шырокі арсенал лекавых, так званых дэсенсібілізаваных прэпаратаў, якія аблягчаюць стан хворага, ліквідуюць або змякчаюць прыступы алергіі або вылечваюць яе.

Д. РЫВІН,
кандыдат медыцынскіх навук, аталарынголаг паліклінікі № 6.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў матэматычнага факультэта выказваюць глыбокае спачуванне загадчыку кафедры ВМ і праграмавання прафесару РУБАНІКУ Васілю Паўлавічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці ЖОНКІ.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Калектыў фізічнага факультэта, выкладчыкі і супрацоўнікі кафедры оптыкі выказваюць глыбокае спачуванне малодшаму навуковаму супрацоўніку КРЫЛОВУ Юрыю Мікалаевічу ў сувязі з напаткаўшым яго горам — смерцю БАЦЬКІ.

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, т. 56-16-52.
АЗ 11059
Заказ 1800